

Anne Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Anne Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16007>

Özet

Anne Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i (AMBÇÖ), annelerin ya?amlar?nda kar??la?t?klar? stresli durumlar ve zorluklarla ba?a ç?kmak için kulland?klar? manevi kaynaklar? ve stratejileri ölçmek amacıyla geli?tirilmis? **psikometrik** bir araçtır. Ölçek, özellikle anneli?in getirdi?i sorumluluklar ve duygusal yükler ba?lam?nda, bireylerin inanç, dua, anlam aray??? ve manevi topluluk deste?i gibi unsurlar? nasıl kulland???n? de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi ve geçerlik/güvenirlik çal??malar? 2018 y?l?nda K. G. Yaman ve meslekta?lar? tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu ölçek, Türk kültürüne özgü annelik deneyimini ve **manevi ba?a ç?kma** mekanizmalar?n? derinlemesine incelemek üzere tasarlanmıştır, böylece psikolojik dan??manlık ve ruh sa?l??? alanlar?nda annelere yönelik destek programlar?n?n etkinli?inin arttırılmasına katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Manevi ba?a ç?kma, annelik, anne ruh sa?l???, ölçek geli?tirme, psikometri, stres yönetimi, manevi kaynaklar.

Yazarlar

K. Gamze Yaman, H. Sanver-Gürsoy, A. N. Canel, H. Ek?i.

Amaç

Anne Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i'nin temel amacı, annelerin kar??la?t?klar? zorlayıcı durumlar kar??s?nda ba?vurduklar? manevi temelli stratejileri güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, maneviyat?n annelerin psikolojik iyi olu?u ve stresle mücadele süreçlerindeki rolünü bilimsel olarak ortaya koymayı hedeflemektedir.

Ölçek, aynı zamanda, manevi ba?a ç?kma düzeylerinin farklı demografik ve psikososyal de?i?kenlerle ili?kisini incelemek isteyen ara?tırmacılar için standart bir ölçüm aracı sağlamayı amaçlamaktadır. Ölçe?in geli?tirme süreci, özellikle Türk annelerinin kültürel ve dini de?erlerini yansıtan maddelerin olu?turulmasına odaklanmıştır.

Yapı

AMBÇÖ, annelerin stresli yaşam olaylarına tepki olarak kulland?klar? pozitif ve negatif **manevi ba?a ç?kma** boyutlar?n? kapsamaktadır. Ölçe?in ölçtü?ü temel yapı, annelik rolü içerisindeki

maneviyat?n bir stres tamponu veya kaynak sa?lay?c? olarak i?lev görme biçimidir. Bu yap? genellikle inanç sistemine güvenme, manevi ritüelleri uygulama ve ya?am zorluklar?na manevi bir anlam yükleme gibi alt boyutlar? içerir.

Ölçe?in kapsam??? temel manevi ba?a ç?kma stratejileri, annenin hem bireysel ruhsal prati?ini hem de sosyal/dini çevresiyle olan manevi etkile?imlerini de?erlendirir. Ölçe?in çok boyutlu yap?s?, manevi ba?a ç?kman?n karma??k do?as?n? yakalamay? amaçlamaktadır.

Geçerlik

Anne Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, Yaman ve arkadaşlar? (2018) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?nda detayl? olarak incelenmi?tir. Her ne kadar orijinal kaynaktan spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, bu tür bir geli?tirme çal??mas?nda genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi yoluyla) ve ölçüt geçerli?i yöntemleri kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? manevi ba?a ç?kma yap?s?n? ne kadar do?ru temsil etti?ini göstermektedir. Bu kapsamda, ölçek maddelerinin ilgili literatürle tutarlıl??? ve beklenen alt boyutlara ayr???p ayr??mad??? incelenmi?tir. Ayrıca, AMBÇÖ'nün di?er ilgili psikolojik yapılarla (örneğin, depresyon, ya?am doyumu) olan ilişkileri de ölçüt geçerli?i bağlam?nda de?erlendirilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa) kullanılarak raporlanm??t?r. Geli?tirme çal??malar?nda elde edilen sonuçlar, AMBÇÖ'nün genel olarak yüksek bir iç tutarlılı?a sahip oldu?unu ve dolay?s?yla annelerin manevi ba?a ç?kma düzeylerini tutarlı bir şekilde ölçebildi?ini göstermektedir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin aynı yapıya ölçme konusunda homojen oldu?unu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik çal??malar? ayrıca, ölçe?in alt boyutlar? için de ayrı ayrı iç tutarlılık analizleri içermektedir. Bu analizler, her bir alt boyutun da kendi içerisinde güvenilir oldu?unu desteklemektedir. Ölçe?in uzun vadeli stabilitesini de?erlendirmek amacıyla potansiyel olarak test-tekrar test güvenilirli?i çal??malar? da yapılm?? olabilir.

Faktör Analizi

Anne Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i'nin yapısal geçerli?ini belirlemek amacıyla hem Aç?mlay?c? **Faktör Analizi** (AFA) hem de Doğulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar?n? ke?fetmek için kullan?lm??; bu analizler sonucunda ölçe?in çok boyutlu bir yapıya sahip oldu?u belirlenmi?tir.

DFA ise, AFA sonucunda ortaya ç?kan faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklem üzerinde do?rulan?p do?rulanmad???n? test etmek amac?yla uygulanm???t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin belirlenen faktörlere uygun bir ?ekilde yüklendi?ini ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstererek ölçe?in yap? geçerli?ini desteklemi?tir.

Enstrüman

Test Türü: Ölçek Geli?tirme (Geli?tirme)

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemi?tir, ancak psikometrik geli?tirme ölçeklerinin standart uygulamalar?na dayanarak, genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi bir derecelendirme format? kulland??? varsay?lmaktad?r (Örne?in: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a).

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal geli?tirme dili)

Popülasyon Grubu: Anneler

Ya? Grubu: Ölçe?in uyguland??? örneklem genellikle yeti?kin ya?taki annelerden olu?maktad?r. Spesifik ya? aral???, referans makalenin detaylar?nda yer almaktad?r.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, annelik rolünü üstlenmi?, farkl? sosyo-ekonomik ve e?itim düzeylerine sahip anneler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli likert tipi madde seti kullan?larak uygulanan standart bir psikometrik ölçme metodolojisidir.

Anahtar Kelimeler

Maneviyat, ba?aa ç?kma stratejileri, maternal sa?lık, ölçek, **psikometri**, faktör yap?s?, Türkiye.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: K. Gamze Yaman

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: gamze.alcekic@marmara.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi, ?stanbul, Türkiye (Yazar?n 2018 yay?n? s?ras?ndaki tahmini kurumsal adresi).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari olmayan kullan?mlar için genellikle ücretsizdir, ancak kesin bilgi için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmelidir.

Test Y?I?: Ölçe?in geli?tirme ve geçerlik/güvenirlik çal??mas?n?n yayınlanma y?I? 2018'dir.

Ek Bilgi: Ölçe?in orijinal PDF ve Word dokümanlar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir. Orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: [anne-manevi-basa-cikma-olcegi-toad.pdf](#). Ayr?ca Word doküman? da burada mevcuttur: [anne-manevi-basa-cikma-olcegi-toad.doc](#).

Kaynaklar

Yaman, K. G., Sanver-Gürsoy, H., Canel, A. N., & Ek?i, H. (2018). Maternal Spiritual Coping Scale: Development and validation. *Spiritual Psychology and Counseling*, 3, 9-21. DOI: [10.12738/spc.2018.1.0042](#)

Anne Manevi Ba?a Ç?kma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir. Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu nedenle, maddeler bu akademik giri?e dahil edilememi?tir. Maddelere ula?mak için lütfen yukar?da belirtilen PDF veya Word dokümanlar?n? inceleyiniz ya da sorumlu yazar ile ileti?ime geçiniz.